

UVOD

Agencija za osiguranje depozita BiH navršila je 20 godina postojanja i uspješnog rada u drugoj polovici 2022. godine. Začetci sustava osiguranja depozita u BiH vezuju se za 1999. godinu shodno čemu smo trenutačno na pragu obljetnice, točnije 25. godine pružanja usluga zaštite deponeneta u BiH. U povodu toga rukovodstvo i zaposlenici Agencije pripremili su ovu knjigu kao zbirku povijesnih podataka, činjenica a istodobno i kolekciju uspomena o razvojnem putu Agencije. U pisanju ove knjige doprinos su dali svi zaposlenici Agencije, dijeleći osobne stavove, uspomene i informacije, opisujući specifičnosti njima povjerenih poslova te oblikujući raznolik prikupljeni materijal u cjelinu. Na taj način pripremana ova knjiga zrcali timski rad i suradnju baš kao što je i Agencija kao institucija rezultat suradnje i dragovoljnosti velikog broja različitih strana.

U formi u kojoj danas postoji, te u pogledu puta koji je prošla, Agencija je jedinstvena institucija u BiH, ali i jedinstven osiguravatelj depozita u svijetu. Iznoseći takve stavove, svjesni smo da bismo mogli zvučati pristrasno, a možda i uobraženo. Radi toga obratili smo se velikom broju institucija i pojedinaca da daju svoj doprinos u sastavljanju kolaža priča i uspomena dijeleći svoja mišljenja. Neizmjerljivo zahvalni ponosno govorimo da je u izradi ove knjige učestvovalo preko trideset domaćih, više od dvadeset međunarodnih i inostranih institucija i organizacija te preko pedeset pojedinaca, ne računajući zaposlenike Agencije. Preko stotinu priča stiglo je doslovice sa svih krajeva svijeta: od Amerike kroz Europu, sve do Novog Zelanda. Ovim putem upućujemo najiskreniju zahvalnost svima Vama koji ste omogućili da naša Monografija dođe u ruke (i na ekrane) čitatelja.

Da bismo uopće imali o čemu danas pisati, bile su potrebne godine pretihodnog predanog rada. Stoga koristimo priliku da se prvenstveno zahvalimo svim bivšim i sadašnjim zaposlenicima Agencije. Zatim, ogromnu zahvalnost dugujemo partnerima, spoljnim suradnicima, domaćim institucijama, inostranim organizacijama te, posebice, donorima koji su omogućili uspostavu Agencije za osiguranje depozita BiH. Rad Agencije nije svrha za sebe. Otuda je nemjerljiv doprinos banaka

- članica koje više od 20 godina, na dnevnom osnovu, komuniciraju i podnose izvješća Agenciji, njegujući sjajnu suradnju. Međutim, čak i sve to moglo je biti uzaludno da Agencija nije imala potporu javnosti. Ovim putem upućujemo zahvalnost i javnosti, medijima a iznad svega deponentima na povjerenju koje su imali u Agenciju. Svjesni povijesti osiguranja depozita i bankarskih kriza diljem svijeta upućujemo neizmjernu zahvalnost deponentima banaka u BiH što svojom disciplinom omogućavaju održavanje financijske stabilnosti, time doprinoseći gospodarstvu u cjelosti te životnom ambijentu u BiH.

Svrha ove Monografije jest da čitateljima dočara povijesni put Agencije za osiguranje depozita BiH istodobno dajući uvid u način funkcioniranja sustava osiguranja depozita BiH nekad i danas. Uz faktografiju Agencije Monografija pobliže objašnjava koncepte vezane za djelatnost osiguranja depozita s ciljem da čitatelju omogući da samostalno uspoređi Agenciju u okviru referentnog okvira. Knjiga je zamišljena kao šarenolika, živopisna cjelina koja metaforički služi kao vremeplov kroz povijest Agencije.

U nastojanju da čitateljima približimo osiguranje depozita kao fenomen osmišljen za preveniranje nastanka bankarskih kriza i sanaciju posljedica nastalih padom banaka, koristili smo različite pristupe: od prikazivanja činjenica, arhivskih podataka, izvješća i analiza, tematskih tekstova do osobnih opažanja prenesenih u vidu pisama te intervjua. Po pitanju sadržaja knjiga najprije opisuje kako je i kada začet sustav osiguranja depozita u BiH. Potom, objašnjava ulogu Agencije u okviru mreže financijske sigurnosti BiH detaljno opisujući mandate i aktivnosti Agencije te sustav članstva u osiguranju depozita. Nakon opisa funkcioniranja „u normalnim vremenima“ slijedi poglavlje o krizama gdje se čitatelju dočarava uloga Agencije „u gašenju požara, to jest djelovanje u slučaju bankarskih kriza. Priča dalje teče predstavljanjem međunarodnih partnerskih institucija i organizacija. Zatim se opisuje međunarodno djelovanje Agencije u okviru članstva u međunarodnim institucijama. U namjeri da knjiga ima dinamičan tok, pomenuta poglavlja su obogaćena zapisima razgovora sa zaposlenicima Agencije na temu koja se obrađuje u okviru date cjeline. Posljednje poglavlje predstavlja lepezu intervjua na različite teme imanentne osiguranju depozita. Svrha ovog poglavlja jest da čitatelju, nakon što je pročitao sve prethodno, odgovori na eventualna pitanja koja su se mogla javiti. Iako spisak sugovornika koje smo intervjuisali ne predstavlja konačnu listu pojedinaca za koje smo smatrali da imaju definirane odgovore na interesantna pitanja, trudili smo se odabrati najreprezentativnije – počevši od ljudi koji su dali nemjerljiv doprinos u stvaranju i radu Agencije do onih

koji su dali najveći doprinos literaturi i proučavanju osiguranja depozita (poput dobitnika Nobelove nagrade u ekonomiji za 2022. godinu).

Na ovaj način napisana smatramo da Monografija predstavlja djelo dostojno polica nacionalnih i sveučilišnih knjižnica u BiH. Mišljenja smo da ova knjiga daje jedinstven uvid u sustav osiguranja depozita u okviru specifičnog okruženja Bosne i Hercegovine, ali i obogaćuje opus arhivske građe o povijesti i nastanku Bosne i Hercegovine – a u okviru nje Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i njihovih institucija.

Knjiga nije imala za cilj marketinšku promidžbu bilo koga (pojedinaca ili institucija) stoga naglašavamo da je navođenje naziva, imena i referiranja na radove isključivo stvar poštivanja pravila korišćenja i prikazivanja izvora podataka. Izuzev kada je drugačije naglašeno, tekstove su pripremili zaposlenici Agencije isključivo za namjene Monografije.

O koncu ovoga uvoda dozvolite da unaprijed zahvalimo na izdvojenom vremenu i pruženoj nam prilici da sa Vama podijelimo priču o Agenciji za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine na koju smo iznimno ponosni.